

Krasový kaňon Martvili, další lokalita Gruzie zpřístupněná v krátké době

Petr Zajíček

O práci expertů Správy jeskyní České republiky v krasových oblastech Gruzie uveřejnil náš časopis již několik článků. Pětiletá spolupráce s partnerskou organizací Agentury chráněných území (APA) přinesla mnoho pozitivních výsledků, a to jak ve zlepšování infrastruktury veřejnosti zpřístupněných jeskyních, tak

v krasovém podzemí samotném. Pracovníci SJČR se rovněž měli možnost seznámit s unikátními přírodními oblastmi západní Gruzie včetně řady jeskyní a dalších krasových lokalit. Jednou z nich se stal i krasový kaňon Martvili, který byl v rekordně krátkém čase zpřístupněn turistům.

Pohled na vodopády v Martvili z nezabezpečené vyhlídky v roce 2015. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Gruzie – výzva i pro speleology
Začátkem listopadu 2015 navštívili pracovníci Správy jeskyní ČR další významné krasové oblasti mimo místo jejich hlavní působnosti, kterou zůstává oblast Imereti s veřejnosti zpřístupněnými jeskyněmi Prometheus a Sataplia. Jednou z navštívených byla oblast Samegrelo, kde se nachází několik jeskyní a také malebný divoký kaňon Martvili. Z neupraveného parkoviště blízko hlavní silnice vedla krátká, též neupravená cesta k meandru řeky, kde bylo přikotveno několik člunů. Místní lidé zde provozovali krátkou plavbu po klidné hladině proti proudu vodního toku. Opačným směrem řeka přechází do soustavy až 20 metrů hlubokých vodopádů a pokračuje peřejemi těsným kaňonem. Úzkými stezkami ve svahu jsme mohli sejít k několika nezabezpečeným vyhlídkovým místům nad nejvyšší vodopády. V těsném okolí lokality stálo několik nevzhledných prodejních stánků. Z kusých informací gruzínských kolegů vyplynulo, že místo je připraveno k širšímu zpřístupnění turistům.

V průběhu roku 2016 řešili pracovníci Správy jeskyní ČR během tří misí do Imereti úkoly související se zprovozněním léčebny speleoterapie ve vytipované jeskyni Satsurblia. Jedné cesty se účastnila i specialistka z Národního zdravotního ústavu. Misi doprovázely složité přepravní podmínky, neboť jsme do Gruzie převáželi speciální přístroj na měření záporných iontů v ovzduší. Jejich vysoký obsah v jeskynním mikroklimatu představuje nejdůležitější předpoklad vysoké účinnosti léčby. Naměřené hodnoty ukázaly pozitivní výsledky, čímž se otevřela cesta k přípravě vybudování léčebny. Na jaře 2017 jednali odborníci z SJČR v Gruzii s projektantem, který řeší terénní úpravy v jeskyni a vybudování provozní budovy speleoterapie nedaleko vchodu.

Zpřístupnění kaňonu se povedlo
Během této cesty se naskytla možnost navštívit některá zajímavá místa v okolí včetně kaňonu Martvili.

Již první pohled při příjezdu naznačil, že zpřístupnění lokality se stalo realitou.

První návštěva v Martvili v roce 2015. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Horní část kaňonu Martvili, na kterém je provozována vodní plavba. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Vstupním bodem kaňonu Martvili se stala nová vkusná moderní víceúčelová budova s informačním centrem a občerstvením. Vstup do kaňonu je zpoplatněn a celý

provoz řídí pracovníci APA, která zároveň zaměstnává jako průvodce a lodníky místní obyvatele. Pohodlnými upravenými stezkami lze sejít k půjčovně ochranných

Nová provozní budova v areálu Martvili. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Prohlídková trasa v části kaňonu Martvili, která byla dříve nepřístupná. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Plavba na nafukovacích člunech je velmi oblíbená.
Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Vodní plavba v kaňonu.
Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

pomůcek pro vodní plavbu na nafukovacích člunech. Návštěvníci poté mohou absolvovat plavbu proti proudu řeky se dvěma pádlujícími lodníky. Plavba končí v úzkém kaňonu, kde je také instalováno lano pro překonání silnějšího proudu řeky.

V místech, kde ještě v roce 2015 vedly úzké neupravené stezky po proudu řeky k vodopádům, se nyní nachází pohodlný chodník zpřístupňující divokou atraktivní část několika vyhlídkovými můstky. Návštěvníci mohou v kaňonu sestupnou cestou až

na dno. Podle informací pracovníků APA je plánována další etapa prací. Záměrem je vybudování visuté lávky v protilehlé vysoké kolmé stěně kaňonu. Vzhledem k rychlosti, jakou se obdobné projekty uskutečňují, můžeme předpokládat brzké zpřístupnění i této partie nádherné lokality.

Není žádným tajemstvím, že Gruzie zažívá rozmach turistiky. V hlavní sezoně zpřístupněných jeskyní oblasti Imereti je navštíví denně až několik tisíc návštěvníků. Kromě překrásných podzemních prostor mohou v areálu Sataplia spatřit i stopy několika

Pohled na vodopády z nově vybudované vyhlídky.
Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

druhů dinosaurů. Žádný div, že dochází k postupnému, ale rychlému zpřístupňování i odlehlejších atraktivních přírodních lokalit. Kaňon Martvili představuje modelovou ukázkou citlivého vpravení technických prvků do dosud málo narušené části krajiny. Od roku 2014 mohou návštěvníci zamířit i do nedalekého působivého kaňonu Okatse. Pracovníci Správy jeskyní ČR očekávají i brzkou realizaci projektu speleoterapie, na kterém se aktivně podílejí. Snad i tuto potřebnou inovaci se podaří v nádherné gruzínské přírodě vybudovat v souladu se zásadami udržitelného rozvoje.